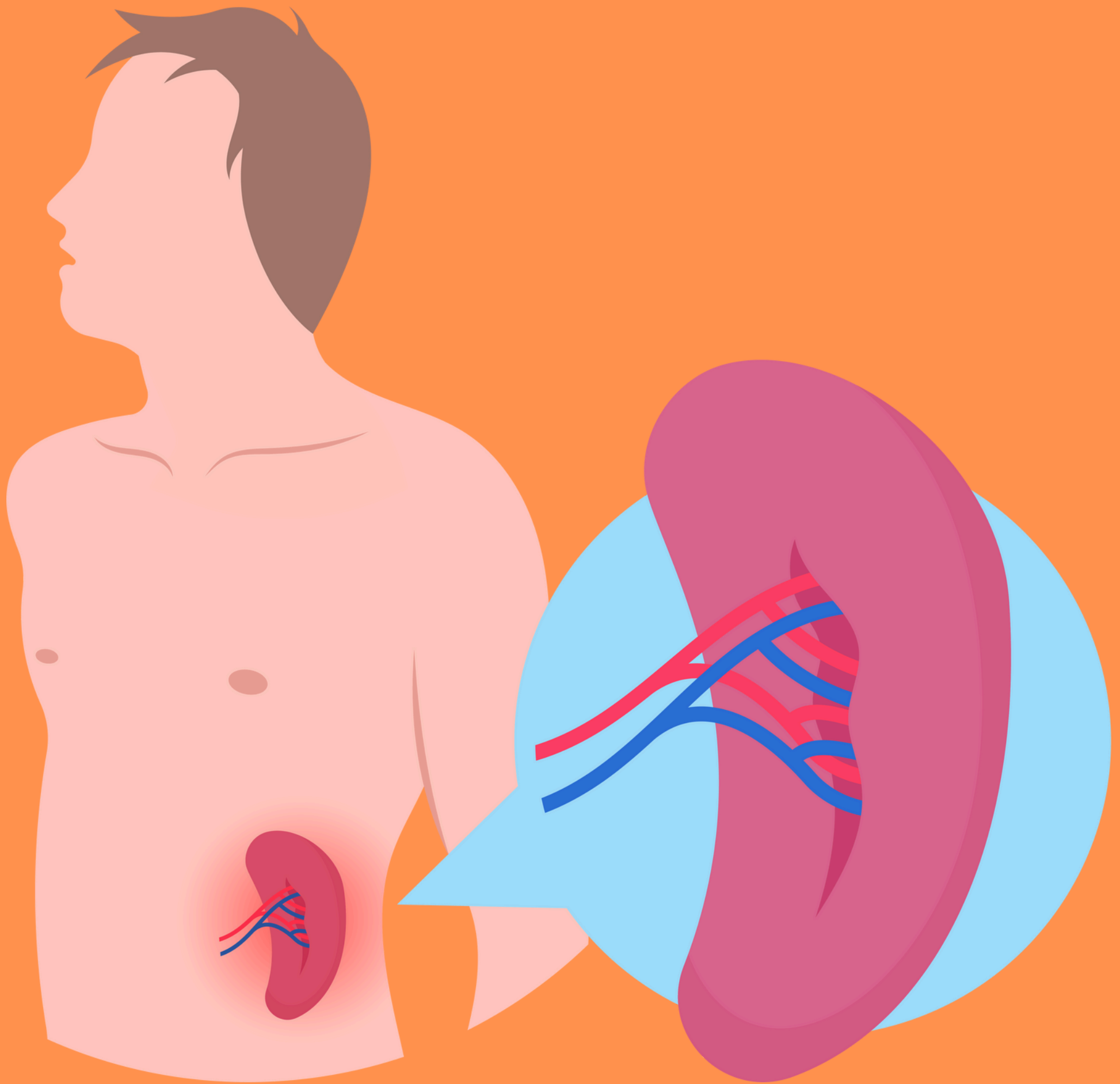

MladiCe

Podrška mladima sa rakom

SLEZINA

Slezina je organ koji se nalazi u gornjoj levoj strani stomaka, uvučen ispod rebara, iza stomaka. Obično se radi o veličini nečije šake. Slezina proizvodi antitela i filtrira bakterije iz krvi. Ovo pomaže telu da se bori protiv infekcija.

RIZICI OD NEFUNKCIONISANJA SLEZINE

Ljudi kojima je uklonjena slezina ili su bili podvrgnuti visokoj dozi zračenja slezine (30 Gi – 3000 cGi/rad ili više) imaju veći rizik od razvoja ozbiljnih infekcija. Vrste infekcija koje se najčešće javljaju kod ljudi bez funkcionalne slezine uzrokovane su inkapsuliranim bakterijama (klicama sa spoljnim omotačem koji ih štite od imunološkog sistema tela) i uključuju *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* i *Neisseria* (meningokokni meningitis).

ZNACI INFEKCIJE

Groznica je znak infekcije. Često, groznicu izaziva virus (poput gripa), a ne opasne bakterije. Međutim, ne postoji način da se sazna da li su bakterije uzrok groznice osim ako se ne uradi hemokultura. Nažalost, potrebno je od nekoliko sati do nekoliko dana da rezultati hemokulture postanu dostupni. Stoga, kad god imate temperaturu, morate se lečiti antibioticima kao da imate ozbiljnu infekciju, bar dok se ne saznaju rezultati hemokulture.

Ostali simptomi infekcije uključuju neobičan umor, bolove u mišićima, zimicu, glavobolju, povraćanje, dijareju i bol u stomaku. Ovi simptomi mogu biti upozoravajući znaci infekcije čak i ako nemate temperaturu. Ljudi sa rizikom od infekcije treba da provere kod svog lekara ako razviju ove simptome i da redovno mere temperaturu kada su bolesni.

U SLUČAJU GROZNICE

- Ako je vaša temperatura 38,3°C ili viša:
- Potražite hitnu medicinsku pomoć (čak i ako uzimate antibiotike).
- Recite svom lekaru da nemate funkcionalnu slezinu.
- Prijavite sve simptome koje imate (kao što su oni gore navedeni).
- Uzmite uzorak krvi za krvnu sliku i kulturu.
- Primate jak antibiotik (ubrizgavanjem u venu ili mišić), barem dok rezultati hemokulture ne budu dostupni.

SPREČAVANJE INFEKCIJE

- Vakcine – Vakcine mogu smanjiti šanse za ozbiljnu infekciju. Pacijentima bez slezine, ili sa oštećenom, preporučuje se vakcinacija protiv pneumokoka, meningokoka i HIB (*Haemophilus influenzae* tip B). Svako bi trebalo da ima najmanje jednu vakcinu protiv pneumokoka, koja se daje 3 do 5 godina nakon prve injekcije. Neki zdravstveni radnici preporučuju dodatne pojačivače. Mnogi zdravstveni radnici takođe preporučuju godišnju vakcinu protiv gripa (gripa) kako bi se smanjio rizik od bakterijskih infekcija koje se ponekad mogu javiti kao komplikacija gripa.

Antibiotici – Neki zdravstveni radnici preporučuju svakodnevne preventivne (profilaktičke) antibiotske pilule, kao što je penicilin, kako bi sprečili ozbiljne bakterijske infekcije. Drugi mogu naložiti pacijentima da imaju pri ruci recept sa uputstvima da počnu da uzimaju antibiotike na prvi znak bolesti. Drugi pak mogu preporučiti recept za antibiotike samo ako putuju u oblast gde će biti teško dobiti medicinsku negu. U svakom slučaju, neophodno je da ljudi odmah potraže medicinsku pomoć svaki put kada razviju temperaturu, jezu ili druge simptome ozbiljne bolesti. Odlaganje lekarske posete čak i na nekoliko sati može biti veoma opasno za one bez slezine ili sa oštećenom jer se bakterijske infekcije mogu brzo pogoršati.

DRUGE MERE PREDOSTROŽNOSTI

Pacijenti bez funkcionalne slezine su u povećanom riziku od problema sa sledećim infekcijama:

- **Malarija:** Preduzmite posebne mere predostrožnosti da biste izbegli dobijanje malarije kada putujete u zemlje u kojima se javlja tako što ćete dobiti neophodne lekove pre putovanja. Tokom putovanja koristite repelente protiv insekata i druge zaštitne mere, kao što su mreže i zaštitna odeća.
- **Ujedi pasa:** Ujedi pasa mogu dovesti do ozbiljnih bakterijskih infekcija. Ljudi koji dobiju ujed psa koji slomi kožu treba da potraže hitnu medicinsku pomoć radi lečenja antibioticima.
- **Krpelji:** Ljudi bez funkcionalne slezine su pod povećanim rizikom od infekcije uzrokovane Babesia, klicom koju prenose jelenski krpelji. Ovi krpelji se najčešće nalaze na severoistoku Sjedinjenih Država i u nekim evropskim zemljama. (Napomena: ovo nije vrsta klice koja izaziva lajmsku bolest). Nosite zaštitnu odeću i koristite sredstva za odbijanje insekata kada izlazite napolje u oblastima zaraženim krpeljima. Ako ste ugrizeni, uklonite krpelja i razgovarajte sa svojim lekarom šta da radite.

RECITE ZDRAVSTVENIM RADNICIMA O NEFUNKCIONALNOJ SLEZINI

Obavezno obavestite sve svoje lekare, stomatologe i druge zdravstvene radnike ako nemate funkcionalnu slezinu. Nosite amblem medicinskog upozorenja (narukvicu ili ogrlicu) tako da ako niste u mogućnosti da komunicirate u hitnoj medicinskoj pomoći, lako ćete biti identifikovani da nemate funkcionalnu slezinu. Nosite karticu novčanika sa smernicama za zdravstvene radnike u vezi sa lečenjem groznice kod ljudi bez funkcionisanje slezine.

Priredio tim Čika Boce & MladiCe

Izvor: Late Effects of Treatment (childrensoncologygroup.org)

MladiCe

Podrška mladima sa rakom